

Aktualna je vlast propustila prigodu snažnog pozicioniranja Hrvatske u EU. Vlada se dovela u položaj da mora popravljati odnose s Njemačkom umjesto da je išla u smjeru snažne političke i gospodarske nadgradnje

Razgovarala: **Liljana JAZBINŠEK**
Snimke: **PIXSELL**

Andrej Plenković, karijerni je diplomat, jedan od onih koji su bili najistaknutiji na hrvatskom putu u EU. Bio je državni tajnik za europske integracije, zamjenik veleposlanika u Francuskoj, zamjenik šefa misije u Misiji pri EU u Bruxellesu, načelnik Odjela za europske integracije u MVP-u te član pregovaračkog tima za Sporazum o stabilizaciji

i pridruživanju između RH i EU. Magistar znanosti međunarodnog javnog i privatnog prava Sveučilišta u Zagrebu, jedan je od najaktivnijih hrvatskih zastupnika u Europskom parlamentu i predstavnik nove generacije u HDZ-u.

■ **Razlike između socijalista i pučana svakako postoje pa tako i između Vas i kolega iz drugih stranaka. Koliko ste surađivali i jeste li, u predstavljanju i zaštiti hrvatskih interesa? Naime, dojam je da**

ta stranačka ograničenja nisu utjecala na rad u mjeri u kojoj bi se moglo očekivati?

U Europskom parlamentu zastupnici su okupljeni u sedam političkih skupina, a postoji i jedan broj kolega koji su neovisni. Zastupnici HDZ-a dio su skupine Europske pučke stranke koja je najbrojnija i najutjecajnija sa 275 zastupnika iz 27 zemalja. Ne postoji stalna strukturirana suradnja između hrvatskih zastupnika iz različitih političkih stranaka, ali postoje neformalni kontakti. Svatko nastupa i glasuje sukladno svojim političkim uvjerenjima i stavovima te u tom kontekstu zastupa i hrvatske interese. Postojala je, primjerice, jedna inicijativa nas zastupnika HDZ-a za potpisivanjem zajedničke deklaracije svih hrvatskih zastupnika u vezi položaja Hrvata u Bosni i Hercegovini u listopadu 2013., ali je kolege iz SDP-a na kraju nisu prihvatili.

ANDREJ PLENKOVIĆ,
zastupnik u Europskom parlamentu

Vjerujem da će birači prepoznati koliko su ovi izbori važni

■ **Kakva je percepcija Hrvatske, nove članice EU, imamo šest mjeseci članstva? Čini se da smo prilično problematična zemlja članica.**

Percepcija Hrvatske kao nove članice prožeta je s tri temeljna dojma. Prvi je iznenađenje u vezi niskog izlaska (samo 20 posto) na prve europske izbore prošle godine, za što su odgovorni Predsjednik i aktualna Vlada. Drugi je slučaj Perković koji je nanio nepopravljivu štetu vjerodostojnosti aktualne Vlade koja je pokazala da ne razumije što su europske vrijednosti, niti što je smisao Europskog uhidbenog naloga. Recentno izručenje i fijasko s pokušajem ustavnih promjena, epilog su priče o Vladi koja nije dorasla vođenju Hrvatske u EU. Treći je nedovoljna aktivnost na pripremi europskih projekata i nespremnost institucionalnog okvira za apsorpciju Europskih strukturnih i investicijskih fondova. Ni jedan od ovih pro-

blema ne bi se dogodio da su se slijedili stavovi i prijedlozi HDZ-a.

■ **Kakva je strategija HDZ-a za EU izbore? S hrvatskoga stajališta, imamo izbore godinu za godinom. Očekujete li ista lica kao i do sada ili promjene?**

Cilj je ponoviti rezultat s prošlogodišnjih europskih izbora i osvojiti najveći broj mandata, a HDZ će opet na svojoj listi imati najkompetentnije kandidate. Naša se strategija temelji na političkoj platformi Europske pučke stranke za razdoblje 2014-2019. U operativnom pogledu radimo na sinergiji terenskog rada stranačkih struktura, senzibiliziranju birača o europskim temama - aktivizmom aktualnih HDZ-ovih zastupnika, medijskim nastupima, društvenim mrežama i u zadnjoj fazi izbornom kampanjom. Većina kandidata bit će ista kao i lani, ali očekujem i nova lica.

■ **Euroskepticizam je politička pojava koja živi u Europskom parlamentu i prilično je jaka, koliko je u jačanju i koliko utječe na odnos snaga i djelovanje u parlamentu?**

Istina je da u pojedinim članicama uslijed višegodišnje gospodarske i financijske krize dolazi do stanovitog jačanja populističkih stranaka koje kontinuirano hrane strahove o dominaciji Bruxellesa, ili pak okrivljuju slobodu kretanja i migracijsku politiku kao uzroke nezaposlenosti lokalnog stanovništva. Vidjet ćemo koliko će se procjene u anketama na kraju prevesti u konkretne mandate u Europskom parlamentu. U takvim okolnostima dodatno raste politička odgovornost velikih političkih stranaka, poput Europske pučke stranke koja je provela odgovornu politiku izlaska iz krize. Sada radimo na programu gospodarskih reformi koje će potaknuti zapošljavanje i fiskalnu konsolidaciju koja

omogućuje rast. Europski model socijalno tržišnog gospodarstva s naglaskom na konkurentnost i solidarnost bit će temelj naše političke platforme. Siguran sam da će Hrvatska izabrati zastupnike koji podupiru europski projekt i vrijednosti.

■ **Ono što je vjerojatno u središtu Vašeg djelovanja, tako i Vaših kolega, hrvatska je vanjska politika i ljudska prava; koliko smo napredovali, a koliko smo problematični?**

Aktualna je vlast propustila prigodu snažnog pozicioniranja Hrvatske u EU. Vlada se dovela u položaj da mora popravljati odnose s Njemačkom umjesto da je išla u smjeru snažne političke i gospodarske nadgradnje. Rješavanje otvorenih pitanja sa susjedima, veća trgovinska razmjena i ulaganja, kao i doprinos europeizaciji jugoistoka Europe trebali bi biti prioriteti. Smatram da treba iskoristiti EU strategije za dunavsku i jadransko-jonsku regiju za bolje profiliranje sektorske i projektne dimenzije vanjske politike. U novim okolnostima izbijanja nasilja i nemira u dijelovima Bosne i Hercegovine, smatram da upravo odnosi unutar BiH i zaštita položaja Hrvata kao ravnopravnog naroda moraju biti glavni fokus interesa hrvatske politike. Potrebno je intenzivirati dijalog i sa SAD-om, Ruskom Federacijom i drugim globalnim akterima budući da kao članica EU imamo nove vanjskopolitičke odgovornosti. Zadnje izvješće Europske komisije daje korisne smjernice glede daljnjeg suzbijanja korupcije, a zaštita ljudskih prava u Hrvatskoj mora ostati na visokoj razini sukladno statusu države članice EU.

■ **Kako ste član Odbora za proračun EU parlamenta, a RH je u bruxelleskom nadzoru prekomjernog proračuna, kako će to proći u konkretnim koracima prema Vašem mišljenju?**

Slijedom utvrđenog postojanja prekomjernoga proračunskog manjka i činjenice da će razina javnog duga u 2014. prijeći razinu od 60 posto, Vijeće je usvojilo Preporuku o okončanju prekomjernog deficita u Hrvatskoj za koji se očekuje da će trajati tri godine. Hrvatska će o poduzetim konsolidacijskim mjerama na prihodovnoj i rashodovnoj strani proračuna izvješćivati Europsku komisiju. Cilj je da Hrvatska svede deficit na razinu ispod 3 posto BDP-a i to u 2014. na 4,6, u 2015. na 3,4, a 2016. na

Cilj je ponoviti rezultat s prošlogodišnjih europskih izbora i osvojiti najveći broj mandata, a HDZ će opet na svojoj listi imati najkompetentnije kandidate. Naša se strategija temelji na političkoj platformi Europske pučke stranke za razdoblje 2014-2019

2,7 posto BDP-a te smanji razliku između postojeće razine javnog duga i referentne razine od 60 posto BDP-a. Kroz nastavak dijaloga s Europskom komisijom u okviru Europskog semestra, Hrvatska treba nastaviti sa strukturnim reformama koje mogu dovesti do stabilnosti javnih financija, a ne posezati za nesustavnim i jednokratnim mjerama koja ne jamče održiva rješenja. Za ostvarivanje gospodarskog rasta bitno je raditi na fleksibilizaciji tržišta

rada, većoj učinkovitosti pravosuđa i državne uprave, kao i povoljnijem ozračju za poslovanje i ulaganje u Hrvatskoj.

■ **Kriza je, prema većini pokazatelja u EU prošla, novi proračun za sedmogodišnje razdoblje je prihvaćen, što bi se najprije trebalo i moralo napraviti nakon razdoblja trpljenja i žrtava s velikim rezovima?**

Ukupni proračun EU za sljedećih se

dam godina je 960 milijardi eura u obvezama i 908 milijardi eura u plaćanjima, iz čega je razvidno kako će EU uložiti gotovo bilijun eura u rast, otvaranje radnih mjesta i konkurentnost. Predviđeno je financiranje kojim će se pomoći pronalazak načina za izlazak iz krize, financijska potpora za one koji su ispod granice siromaštva i osobe koje su u potrazi za zaposlenjem, mogućnosti za ulaganja za mala i srednja poduzeća te pomoć lokalnim zajednicama, poljoprivrednicima, istraživačima i studentima. EU proračun za 2014. iznosi 142,6 milijarda eura u obvezama i 135,5 milijarda eura u stvarnim plaćanjima. Usvajanjem ovakvog proračuna koji je za 6 posto manji u odnosu na prethodni, Parlament je pokazao odgovornost, a ipak je osigurano je dovoljno sredstava za zapošljavanje, istraživanje, inovacije i obrazovanje, kao i za ulaganje u upravljanje granicama, pružanje azila, humanitarnu pomoć i izbjeglice.

■ Koje je Vaše mjesto u ovim euro izborima?

Dvadesetdvije godine kontinuirano radim na europskom putu Hrvatske. Još kao student bio sam 1993. međunarodni predsjednik Europske udruge studenata prava i stažist u Europskom parlamentu. Bio sam aktivan i kroz nevladine udruge poput Hrvatske paneuropske unije i Europskog pokreta. Kroz 17 godina diplomatske karijere u Zagrebu, Bruxellesu i Parizu, operativno sam sudjelovao u svim bitnim fazama dijaloga, reformi i prilagodbi s EU. Kao državni tajnik za europske poslove u prethodnoj Vladi sudjelovao sam u završnici pregovora i uspješnoj referendumskoj kampanji. Kao saborski zastupnik bio sam promatrač i vodio sam Zajednički odbor s Europskim parlamentom. Proteklih sedam mjeseci jedan sam od petero angažiranih HDZ-ovih zastupnika i želim na temelju sveukupnog dosadašnjeg iskustva dati doprinos novoj pobjedi naše liste na izborima u svibnju.

■ Koji bi bili prioriteti u Vašem eventualnom drugom mandatu europarlamentarca?

U ovom specifičnom jednogodišnjem mandatu stekao sam vjerodostojnost među kolegama zastupnicima u Europskom parlamentu, a kroz svoje aktivnosti zauzeo sam se za niz konkretnih hrvatskih interesa od amandmana na proračun do položaja Hrvata u BiH. Radio sam na provedbi našeg programa Hrvatski glas u

Europi koji je definirao glavne ciljeve: gospodarski i regionalni razvoj; zapošljavanje i obitelj; poljoprivredu i ribarstvo; infrastrukturno povezivanje i okoliš te hrvatski identitet. Ukoliko ponovno dobijem povjerenje birača, nastaviti ću s jačanjem inovativne uloge zastupnika u Europskom parlamentu na hrvatskoj političkoj sceni, a u Bruxellesu ću se fokusirati na gospodarske, pravne, proračunske i vanjsko-političke teme sukladno našem programu.

■ Europski izbori se bliže, 25. su svibnja, liste nisu još objavljene, što Vi očekujete?

Očekujem pobjedu HDZ-ove liste. Završni zakonski rok za raspisivanje izbora je 25. ožujka. Kandidati će biti poznati u sljedećim tjednima. Hrvatska u Europski parlament upućuje razmjerno mali broj zastupnika - 11 od 751. Stoga je iznimno važno da ti zastupnici pripadaju glavnim i najutjecajnijim političkim skupinama. Samo okupljeni i snagom političke skupine mul-

Rompuy, a ni Visoka predstavnica Ashton neće ostati na svojim dužnostima. Za sada poznati kandidati za predsjednika Komisije, u ime socijalista su aktualni predsjednik Europskog parlamenta Schulz, a u ime liberala bivši belgijski predsjednik Verhofstadt, dok se izbor kandidata pučana očekuje na našem Kongresu u Dublinu. Govori se o nizu kvalitetnih kandidata među kojima je i dosadašnji predsjedatelj Eurogrupe bivši luksemburški premijer Juncker. Tijekom ljeta odlučit će se o novoj kadrovskoj križaljci najviših europskih institucija. Promjene će biti vrlo značajne.

■ Što se tiče liste HDZ-a za skorajšnje euro izbore, dva su potresa slikovito rečeno do sada bila, status Vašeg kolege u parlamentu Ive Stiera i primjedbe pučana na Vašu kolegicu u parlamentu, predsjednicu HSP AS-a Ružu Tomašić, je li to baš tako dramatično?

Postojala je jedna inicijativa nas zastupnika HDZ-a za potpisivanjem zajedničke deklaracije svih hrvatskih zastupnika u vezi položaja Hrvata u Bosni i Hercegovini u listopadu 2013., ali je kolege iz SDP-a na kraju nisu prihvatili

tiplicirani glasovi mogu pridonijeti snažnom i ostvarivom zastupanju hrvatskih interesa. Vjerujem da će birači voditi računa o tome da njihov glas bude koristan, a ne da se rasprši na margini i ostane bez utjecaja. Nova politička platforma Europske pučke stranke odličan je okvir za realizaciju ciljeva koji će pridonijeti razvoju EU.

■ Nakon europskih izbora, osim novog saziva Parlamenta, dobit ćemo i novu Komisiju, a i Predsjednika Europskog vijeća, što očekujete da će se dogoditi, velike promjene ili manje?

Slijedom odredbi Lisabonskog ugovora pri odabiru novog predsjednika Europske komisije bit će potrebno uzeti u obzir rezultate izbora za Europski parlament. Dakle, u odnosu na ranije kada se dogovor postizao isključivo između šefova država i vlada, više će se uvažiti direktna demokratska volja građana. Izvjesno je da ni aktualni predsjednik Komisije Barroso, ni predsjednik Europskog vijeća Van

Nema nikakve drame. O koalicijskim partnerima i sastavu pobjedničke iste odlučit će vodstvo stranke u sljedećim tjednima. Recentan medijski odjek u vezi kolege Stiera je dobio pretjerane dimenzije, a i nepotrebne konfrontacijske konotacije. Istodobno vidim da on i dalje angažirano radi svoj zastupnički posao. Glede sudjelovanja HSP Ante Starčević na našoj listi, želim ponoviti da nema nikakvih zakonskih prepreka u Hrvatskoj za predizborne koalicije na europskim izborima. Pogledajmo, primjerice, Kukuriku koaliciju – na istoj listi su socijaldemokrati (SDP) i liberali (HNS i IDS) koji čak imaju formalno različitog kandidata za predsjednika Komisije (Schulz i Verhofstadt). Uvjeran sam da će HDZ u razgovorima s Europskom pučkom strankom pronaći rješenje koje će zadovoljiti sve strane sukladno zajedničkim europskim vrijednostima. Ujedno smatram da je nakon izbora u travnju prošle godine došlo do značajnog senzibiliziranja HSP-a Ante Starčević za europske teme i položaj Hrvatske u EU.

